

1. UVOD

Odbojka je olimpijski sport nastao u devetnaestom vijeku u Americi, 1895 godine. Prvobitan naziv odbojke bio je mintonette, a 1896. odigrana je prva odbojkaška utakmica. U početku se igralo sa košarkaškom loptom, ali je zbog prevelike težine izmišljena posebna lopta za odbojku. 1917. odbojka je stigla u Evropu, a 1918. broj igrača je smanjen na šest. U početku se igralo košarkaškom loptom preko teniske mreže koja je podignuta na visinu od 6 stopa (oko 183 cm) sa dimenzijama igrališta nešto manjim od sadašnjih (15,23 m x 7,62m) i mrežom dužine 8,22m, a širine 0,61m. Dimenzije igrališta nisu zahtjevale veliki prostor pa se igra upražnjavala i po gimnastičkim salama, kao i na otvorenom prostoru. Ubrzo je košarkaška lopta, zbog velike mase, zamjenjena lakšom, a stvorena su i prva pravila igre. Pravila su više puta mijenjana i usavršavana, kako bi igra bila što ljepša i zanimljivija. Po različitim državama primjenjivala su se često različita pravila. Ipak, odbojka se veoma brzo prihvata i širi po američkim državama: SAD, Meksiko, Panama, Kuba, Brazil, Argentina itd.

Na evropski kontinent odbojku donose američki vojnici za vrijeme prvog Svjetskog rata, najprije u Engleskoj. Iako u Engleskoj nije naročito prihvaćena, odbojka je u Francuskoj stekla veliku popularnost i masovnost, naročito u školama i na univerzitetima. Odbojka se igra na otvorenim terenima, kao i u dvoranama. Od 1938. godine u Francuskoj se održavaju državna prvenstva koja privlače veliku pažnju publike i povećavaju popularnost odbojke u širokim narodnim masama.

Prva nacionalna federacija je osnovana u Čehoslovačkoj. U Sovjetskom savezu se odbojka igra od 1919. godine, a u Poljskoj od 1920. godine, šireći se na Pribaltičke zemlje. Na naše prostore (bivše Jugoslavije) odbojka stiže 1924. godine dolaskom kalifornijskog profesora folklora Viliijama Vajlanda. Poslije nekoliko seminara za prednjake „Sokola“ i učitelje, igra se najprije prihvata u „Sokolu“ kao nastavni dio sokolkih programa i u školama, gdje dobija adekvatan naš naziv – „ODBOJKA“. Odbojka se širi i na ostale kontinente. Na Olimpijskim Igrama u Berlinu 1936. Godine izmjenjena su neka do tadašnja pravila, koja se uglavnom odnose na visinu odbojkaške mreže. Osniva se Svjetska Odbojkaška Federacija FIVB u Parizu 1947. godine uz učešće 14 zemalja, među kojima je bila i tadašnja Jugoslavija.

Danas je odbojka okarakterisana novim pravilima koja joj daju dinamiku i ljepotu, što je čini veoma privlačnom i interesantnom kako za mnogobrojne takmičare tako i za publiku. Vodeće odbojkaške nacije kao što su: Brazil, Italija, Rusija, Kuba, Srbija, Poljska, Argentina, Japan itd. su veoma mnogo doprinijele razvoju i popularizaciji odbojke u svijetu.